

نگاه

پیامدهای حقوقی و کیفری حمله به زیرساخت‌های غیرنظامی

وقتی جنگ خانه‌ها را هدف می‌گیرد

پرسانوییدی فر

وکیل پایه یک دادگستری

در چارچوب مخاصمات مسلحانه، حقوق بین‌الملل بشردوستانه (IHL) مجموعه‌ای از قواعد را برای محدودکردن اثرات جنگ و حفاظت از کسانی که در آن شرکت ندارند یا دیگر قادر به شرکت نیستند، وضع کرده است. حمله به زیرساخت‌های غیرنظامی، یکی از حوزه‌هایی است که IHL به دقت آن را تنظیم و محدود کرده است. این مقاله با تمرکز بر مستندات حقوقی، به تشریح این پیامدها و مسئولیت کیفری عاملان می‌پردازد.

۱. مبانی حقوقی حفاظت از زیرساخت‌های غیرنظامی

اصل تفکیک (Distinction): این اصل که ستون فقرات IHL را تشکیل می‌دهد، طرفین مخاصمه را ملزم می‌دارد که همواره بین جمعیت غیرنظامی و رزمندگان، و همچنین بین اشیای غیرنظامی و اهداف نظامی تمایز قائل شوند. حملات باید صرفاً علیه اهداف نظامی صورت گیرد (ماده ۴۸ پروتکل الحاقی اول کنوانسیون‌های ژنو ۱۹۷۷ – Additional Protocol I).

اصل تناسب (Proportionality): حتی در حمله به اهداف نظامی مشروع، این اصل حکم می‌کند که از هرگونه حمله هوایی که انتظار می‌رود خسارات جانبی به غیرنظامیان یا تلفات جانبی به اهداف غیرنظامی را به بار آورد که با منفعت نظامی ملموس و مستقیم مورد انتظار، نامتناسب باشد، باید اجتناب شود.

اصل احتیاط در حمله (Precautions in Attack): طرفین را ملزم به اتخاذ همه تدابیر احتیاطی ممکن در انتخاب وسایل و روش‌های حمله، با هدف اجتناب یا به حداقل رساندن تلفات غیرنظامی و خسارات به اهداف غیرنظامی می‌کند. این شامل لغو یا تعلیق حمله در صورت مشخص شدن غیرنظامی بودن هدف است.

حمایت ویژه از زیرساخت‌های حیاتی: اشیا و تأسیساتی را که نقش حیاتی در بقای جمعیت غیرنظامی دارند (مانند تأسیسات آب، فاضلاب، سدها، نیروگاه‌های برق، و تأسیسات تولید یا توزیع مواد غذایی) در صورت عدم استفاده نظامی، مشمول حفاظت ویژه قرار می‌دهد. حمله به این تأسیسات تنها در صورتی مجاز است که صرفاً برای اهداف نظامی و در صورت ضرورت مطلق صورت گیرد و حتی در آن صورت نیز باید تدابیر احتیاطی لازم اتخاذ شود. ماده ۵۳ پروتکل الحاقی اول تخریب یا از کار انداختن سیستماتیک زیرساخت‌های حیاتی را ممنوع می‌کند.

۲. جرم‌انگاری حمله به زیرساخت‌های غیرنظامی

حمله عمدی و گسترده به زیرساخت‌های غیرنظامی، به‌ویژه تأسیسات حیاتی، می‌تواند مصداق جنایت جنگی باشد. اساسنامه رم دیوان کیفری بین‌المللی (ICC)، در ماده ۸، دسته‌بندی‌های مختلفی از جنایات جنگی را برشمرده است که مرتبط با این موضوع هستند: ۱) حمله عمدی به غیرنظامیان و اشیای غیرنظامی. ۲) حمله عمدی به مناطق غیرنظامی. ۳) حمله عمدی به تأسیسات، مواد، وسایل نقلیه یا واحدهای پزشکی و امدادی که با علامت مشخصه هلال‌احمر یا صلیب سرخ یا سایر علائم مشابه مشخص شده‌اند، و استفاده از آنها برای حمل‌ونقل یا ذخیره مجروحان و بیماران. ۴) حمله به تأسیسات آب و تصفیه، مزارع، انبارها و دیگر تأسیسات غذایی، و همچنین اماکن متعلق به امدادگران بشردوستانه.

۳. مسئولیت کیفری بین‌المللی عاملان

حقوق بین‌الملل کیفری مسئولیت را به صورت فردی تعریف می‌کند. این به آن معناست که افراد، نه دولت‌ها، در قبال ارتکاب جنایات بین‌المللی مسئول شناخته می‌شوند.

مفهوم مسئولیت فردی: ماده ۲۵ اساسنامه رم، مسئولیت کیفری فردی را برای ارتکاب جنایت تحت صلاحیت دیوان، دستور به ارتکاب آن، ترغیب به ارتکاب یا کمک به ارتکاب تعریف می‌کند.

نقش فرماندهان: فرماندهان نظامی و افراد غیرنظامی‌ای که در مقام فرماندهی قرار دارند، مسئول اطمینان از این هستند که نیروهای تحت امرشان از قوانین بین‌المللی پیروی می‌کنند. نبود اقدام برای جلوگیری یا سرکوب جنایات جنگی ارتكابی از طریق نیروهای تحت امر، خود می‌تواند مسئولیت کیفری به همراه داشته باشد.

تأثیرنداشتن مصونیت‌های رسمی: اساسنامه رم تأکید دارد سمت رسمی فرد، چه به‌عنوان رئیس دولت، رئیس حکومت، یا فرمانده نظامی، نمی‌تواند مانعی برای مسئولیت کیفری او در دیوان باشد.

نتیجه‌گیری

حمله به زیرساخت‌های غیرنظامی در مخاصمات مسلحانه، نه‌تنها نقض آشکار قوانین بین‌المللی بشردوستانه است، بلکه می‌تواند منجر به ارتکاب جنایات جنگی و در نتیجه، مسئولیت کیفری فردی عاملان آن شود. این اصول حقوقی، تضمین‌کننده بقای جوامع و حفظ کرامت انسانی حتی در دل جنگ هستند و جاعبه بین‌المللی را ملزم به پیگرد و مجازات ناقضان این قواعد می‌کند.

خبرخوان

درمان رایگان مجروحان جنگ

ایستاد: رئیس دانشگاه علوم‌پزشکی تهران با بیان اینکه خدمات درمانی برای تمام مراجعه‌کنندگان به بیمارستان‌ها به‌خوبی ارائه می‌شود، گفت: «سه بیمارستان تحت پوشش دانشگاه علوم‌پزشکی تهران در پی حملات آمریکایی- صهیونی، آسیب دیده‌اند». رضا رئیس‌گرمی، درباره آسیب‌های مراکز بهداشتی و درمانی تحت تأثیر حملات ددمنشانه آمریکایی- صهیونی توضیح داد: «آمار و ارقام آسیب‌های مراکز بهداشتی و درمانی سراسر کشور در اختیار وزارت بهداشت است که تعداد مراکز آسیب‌دیده را اطلاع‌رسانی می‌کند». او درباره مراکز بهداشتی و درمانی آسیب‌دیده دانشگاه علوم‌پزشکی تهران گفت: «سه مرکز سلامت جامع در شهر تهران داریم که آسیب‌دیده‌اند. همچنین بیمارستان «آرش» در همجواری محل اصابت یکی از موشک‌ها، دچار مشکل شده‌است». رئیس دانشگاه علوم‌پزشکی تهران درباره دیگر بیمارستان‌های آسیب‌دیده توضیح داد: «بیمارستان روان‌پزشکی «روزبه» از دیگر بیمارستان‌های آسیب‌دیده دانشگاه علوم‌پزشکی تهران است. همچنین بیمارستان «دل‌آرام» سینه‌ا از بیمارستان‌های خصوصی تحت پوشش دانشگاه علوم‌پزشکی تهران به‌شدت آسیب‌دیده است. بازسازی مراکز آسیب‌دیده به‌ویژه بیمارستان دل‌آرام سینه با هزینه‌های بسیار زیاد نیاز دارد». او درباره مصونیت مراکز درمانی در منازعات و وضعیت‌های اضطراری، افزود: «براساس کنوانسیون‌های جهانی حمله به نیروها و مراکز درمانی ممنوع است؛ چراکه نیروهای درمانی، افراد بی طرف به حساب می‌آیند و می‌بایست خدمات درمانی را ارائه دهند. نیروهای مهاجم آمریکایی- صهیونی به اصول اولیه انسانی پایبند نیستند و به همین دلیل دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مراکز درمانی را هدف قرار می‌دهند. مدرسه میناب، یکی از بدترین تجربه‌ها در ارتباط با هدف قرار دادن مراکز آموزشی، پژوهشی و درمانی است». رئیس دانشگاه علوم‌پزشکی تهران درباره روند ارائه خدمات درمانی در مجموعه تحت پوشش این دانشگاه، توضیح داد: «روند ارائه خدمات بسیار خوب ادامه دارد و حتی مکان‌هایی که آسیب‌دیده‌اند، جایگزین کرده‌ایم. تمام مراجعه‌کننده به بیماران عادی و چه مجروحان جنگی، خدمات مورد نیاز را دریافت می‌کنند». رئیس‌گرمی با بیان اینکه خدمات درمانی برای مجروحان جنگی رایگان است، گفت: «دانشگاه علوم‌پزشکی تهران، پذیرای تمام مجروحان جنگی در مراکز تحت پوشش خود است».

گزارش «شرق» از بالارفتن هزینه‌های مشاوره و روان درمانی در پرداخت هزینه‌ها

افزایش تعرفه‌های «روان» در میانه جنگ

مراجعه‌کنندگان دائمی به روان‌درمانگران می‌گویند به دلیل افزایش میلیونی تعرفه‌های مشاوره، جلسات را کم کرده یا به سمت مصرف قرص‌ها رفته‌اند

عکس:مصطفی‌زایی/ایران

این پیوستگی درمانی، برایش سرمایه‌های جدی است که به‌سادگی نمی‌تواند آن را کنار بگذارد: «چند سال است پیش یک مشاور می‌روم و در این مدت، با تغییرات مختلف تعرفه‌ها هم همراه بوده‌ام. اما واقعیت این است که چون او به‌خوبی با ویژگی‌های شخصیتی و شرایط خانوادگی‌ام آشناست، تغییردادنش برایم اصلاً منطقی نیست». با این حال، بهاره تأکید می‌کند که افزایش مداوم هزینه‌ها، فشار درخور توجهی بر او وارد کرده است: «معمولاً سالی دو بار تعرفه‌ها افزایش پیدا می‌کند. آخرین باری که قبل از جنگ، حوالی دی‌ماه مراجعه کردم، هزینه هر جلسه حدود یک‌میلیون و ۳۰۰ هزار تومان بود، اما حالا که برای سال جدید تماس گرفتم، به یک‌میلیون و ۸۰۰ هزار تومان رسیده است». او می‌گوید این افزایش، در عمل الگوی مراجعه‌اش را تغییر داده است؛ تغییری که به نظر او، درست در زمانی رخ داده که نیازش به جلسات مشاوره بیشتر از همیشه است: «من درمان را قطع نکرده‌ام، اما تعداد جلساتم را به‌شدت کم کرده‌ام. قبلاً هفته‌ای یک بار یا ماهی دو تا سه جلسه می‌رفتم، اما حالا مدتی است که به ماهی یک بار رسیده است». بهاره با اشاره به نااطمینانی‌های شغلی پس از جنگ و تبدیل قرارداد یک‌ساله کاراش به قرارداد سه‌ماهه و پیامدهای آن بر احساس امنیت روانی‌اش، پیش‌بینی می‌کند که در سال پیش‌رو، حتی یک جلسه روان‌درمانی در ماه هم فشار زیادی به لحاظ مالی به او تحمیل کند. او در توصیف وضعیت روانی خود پس از تشدید تنش‌ها و حوادث دی‌ماه، از بازگشت اضطراب‌هایی می‌گوید که پیش‌تر با صرف زمان و هزینه، تا حدی کنترل شده بودند: «تمام تلاشی که کرده بودم تا به یک ثبات نسبی برسم، دوباره از بین رفته. اضطراب‌ها برگشته‌اند و در چنین شرایطی، همین که نمی‌توانم به‌راحتی در جلسات درمانم ادامه بدهم، خودش به یک منبع اضطراب جدید تبدیل شده است». بهاره درعین حال، با نگاهی دوگانه به مسئله تعرفه‌ها، می‌گوید اگرچه افزایش هزینه‌ها را تا حدی قابل درک می‌داند، اما معتقد است شدت این افزایش‌ها با توان مالی بسیاری از مراجعان همخوانی ندارد. او توضیح می‌دهد که پیش‌ازین، برای تأمین هزینه جلسات، از برخی مخارج شخصی خود مانند خرید لباس یا تفریح صرف‌نظر می‌کرده، اما اکنون حتی این حذف‌ها نیز کافی نیست: «واقعیت این است که دیگر نمی‌شود همه ابعاد زندگی را حذف کرد. آدم به تفریح، به استراحت و به تجربه‌های ساده هم نیاز دارد، اما حالا مدام باید انتخاب کنیم؛ اینکه یک هزینه را حذف کنیم تا بتوانیم مشاوره برویم یا برعکس».

چرخه مداوم درگیری ذهنی

در روایتی مشابه، لیلا نیز از تجربه‌ای می‌گوید که در آن، انتخاب‌های اجباری به بخشی از زندگی روزمره تبدیل شده است: انتخاب‌هایی که به‌گفته او، خود به چرخه‌ای از اضطراب و ناامنی دامن می‌زند. او با اشاره به شرایط اخیر، توضیح می‌دهد که همان‌طور که در دوره جنگ ناچار بوده میان نیازهای اولیه خود دست به اولویت‌بندی بزند، اکنون نیز در حوزه سلامت روان با موقعیتی مشابه روبه‌روست: «مدام باید تصمیم بگیرم که کدام هزینه را حذف کنم؛ اینکه مثلاً بعد از مدت‌ها با دوستانم کافه بروم یا آن را کنار بگذارم تا بتوانم هزینه یک جلسه مشاوره را بدهم». لیلا معتقد است این وضعیت، به‌مرور به شکل‌گیری یک چرخه فرساینده منجر می‌شود؛ چرخه‌ای که در آن، فشار مالی، کاهش دسترسی به خدمات روان‌شناسی و افزایش اضطراب، یکدیگر را تقویت می‌کنند. به گفته او، در چنین شرایطی، حتی تلاش برای مراقبت از سلامت روان نیز خود به منبعی از نگرانی تبدیل می‌شود: «نگرانی از اینکه آیا می‌توانم این مسیر را ادامه دهم یا نه».

سامانه ۱۹۰

از سوی دیگر، در شرایط بحران و افزایش مشکلات سلامت روان، وزارت بهداشت خدمات مشاوره روان‌شناختی رایگانی را از طریق سامانه ۱۹۰ ارائه می‌دهد. این سامانه با هدف کاهش اضطراب عمومی، پاسخ‌گویی فوری و هدایت افراد به خدمات تخصصی، با مشارکت نزدیک به ۷۰۰ کارشناس سلامت روان در سراسر کشور فعال است. در توضیح این سامانه گفته شده که خدمات ارائه‌شده در آن کوتاهمدت و فوری بوده و برای مدیریت شرایط روانی افراد طراحی شده است. کارشناسان این سامانه، دارای حداقل مدرک کارشناسی ارشد در رشته‌های مرتبط با سلامت روان هستند و در کنار آنها، استادان دانشگاه به‌عنوان پشتیبان علمی حضور دارند. وزارت بهداشت اعلام کرده روزانه حدود شش هزار تماس در این سامانه پاسخ داده می‌شود و افراد می‌توانند با شماره‌گیری ۱۹۰ و انتخاب گزینه سلامت روان، از ساعت هشت صبح تا ۱۲ شب به مشاوره رایگان دسترسی پیدا کنند. به گفته مدیرکل دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت، تجربه ارائه مشاوره تلفنی در بحران‌هایی مانند کرونا نشان داده است که این روش می‌تواند اضطراب عمومی را کاهش دهد، تاب‌آوری جامعه را افزایش دهد و افراد را به صورت هدفمند به مراکز تخصصی هدایت کند. این خدمات محدود به شرایط بحران نیست و برنامه‌ریزی شده تا به‌عنوان یک ابزار پایدار در حوزه سلامت روان، حتی پس از بحران ادامه یابد.

از جامعه

۲۹۷۰ واحد شغلی مددجویان بهزیستی آسیب‌دید

رئیس مرکز توسعه کارآفرینی، اشتغال و توانمندسازی سازمان بهزیستی اعلام کرد: «تا روز سه‌شنبه، دو هزارو ۹۷۰ واحد شغلی مددجویان، شامل خوداشتغالی و کارفرمایی از آسیب جزئی تا تخریب کامل دچار خسارت شده‌اند که از این تعداد، ۳۶۲ واحد شغلی بیش از ۵۰ درصد تخریب داشته‌اند». آرزو ذکایی‌فر افزود: «در حوزه مسکن نیز بر اساس آخرین جمع‌بندی، هزارو ۲۸۴ واحد مسکونی آسیب دیده‌اند که از این تعداد ۵۲ واحد به‌طور کامل تخریب شده و ساکنان آنها در حال حاضر در مکان‌های موقت اسکان دارند». او با اشاره به وضعیت درمانی مددجویان گفت: «در حال حاضر حدود ۳۰ هزار نفر در استان‌های مختلف نیازمند دریافت خدمات درمانی جدی هستند، به‌ویژه در استان‌هایی که بیشترین آسیب را در جنگ متحمل شده‌اند». ذکایی‌فر با اشاره به فعال‌سازی ظرفیت‌های محلی بیان کرد: «۷۰۰۰ گروه همیار زنان سرپرست خانوار با جمعیتی حدود ۳۵۰۰ نفر در استان‌های مختلف فعال هستند که برای آنها به‌سرعت پروتکل‌های لازم در شرایط بحران و جنگ تدوین و به استان‌ها ابلاغ شد. این گروه‌ها با تعیین سرگروه، آموزش‌های لازم را دریافت کردند تا در سه حوزه اصلی فعالیت کنند». او ادامه داد: «نخستین حوزه بخش معیشتی است که در آن زنان سرپرست خانوار با سابقه فعالیت در زمینه بسته‌بندی و توزیع مواد غذایی در محلات خود اقدام کردند. حوزه دوم، شناسایی نیازهای محلی از جمله وضعیت سالمندان، تأمین دارو و رسیدگی به افراد دارای معلولیت است تا در صورت نیاز این افراد به خدمات بهزیستی متصل شوند». بر اساس اعلام او، در مناطقی که دچار آسیب و تخریب منازل مددجویان شده‌اند، این گروه‌ها به شناسایی و به‌کارگیری نیروهای جهادی و داوطلب، در انجام تعمیرات منازل مشارکت کردند. از دیگر اقدامات انجام‌شده، ایجاد صندوق‌های خرد مالی در محلات بود تا کمک‌های داوطلبانه در همان مناطق هزینه شود. او در ادامه با اشاره به برنامه‌های حوزه توانمندسازی گفت: «پیش از این، فرایند استعدادیابی و غربالگری انجام شده و ۳۰ هزار دانش‌آموز شناسایی و ثبت‌نام شده بودند. با توجه به شرایط جنگ، پروتکل‌های مهارت‌آموزی متناسب با شرایط جدید بازنگری شد تا کودکان و نوجوانان تحت تأثیر جنگ بتوانند آموزش‌های لازم را دریافت کنند».

ذکایی‌فر افزود: «تاکنون هفت هزار نفر از این کودکان تحت پوشش سازمان

و همچنین حدود دو هزار نفر از افراد محلات، آموزش‌های حضوری و مجازی

در دریافت کرده‌اند».

او همچنین با اشاره به طرح «سلام

محله» گفت: «بر اساس گزارش‌های

پیش‌تر ثبت‌نام کرده بودند پیامک ارسال

شد و این افراد به همراه داوطلبان جدید

در محلات، اقدامات متعددی از جمله

کمک به تأمین بسته‌های معیشتی، تعمیر

منازل مددجویان و ارائه حمایت‌های

روانی و اجتماعی را انجام دادند».

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه

صاحبان سهام (به روش الکترونیکی یا حضوری)

شرکت داروسازی دکتر عبیدی (سهامی عام)

ثبت شده به شماره ۷۹۳۸۸ و شناسه ملی ۱۰۱۰۰۶۲۱۲۲۸

بدینوسیله از کلیه صاحبان سهام شرکت داروسازی دکتر عبیدی (سهامی عام) و نمایندگان قانونی ایشان دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام این شرکت که راس ساعت ۱۴:۳۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۱/۳۱ واقع در محل قانونی شرکت به نشانی: کیلومتر ۸ جاده مخصوص کرج، شهرک استقلال، بلوار دکتر عبیدی، پلاک ۷۲ برگزار می‌گردد، حضور بهم رسانده یا از طریق سامانه الکترونیکی به تارنما <https://dima.csdiran.ir> حاضر شده و ضمن مشاهده برخط مجمع، در رای گیری الکترونیکی مشارکت فرمایند. همچنین یادآور می‌شود ثبت نام و احراز هویت در سامانه سجام برای همه سهامداران محترم جهت مشارکت در مجمع و رای گیری الزامی است.

- مورد عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۴/۰۹/۳۰
- بررسی و تصویب صورتهای مالی (صورت سود و زیان، صورت وضعیت مالی، صورت تغییرات حقوق مالکانه و صورت جریان وجوه نقد) شرکت برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۴/۰۹/۳۰
- انتخاب اعضای هیئت مدیره
- تعیین حسابرس و بازرس قانونی اصلی و علی‌البدل
- تصویب و تنذیب معاملات مشمول ماده ۱۲۹ لایحه اصلاحیه قسمتی از قانون تجارت
- تعیین روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی های شرکت
- تعیین حین حضور اعضای غیر موظف هیئت مدیره
- تعیین میزان پاداش هیئت مدیره
- تصویب میزان سود تقسیمی
- سایر مواردی که به موجب قانون تجارت در صلاحیت مجمع عمومی عادی سالیانه می باشد.
- دریافت برگه ورود به مجمع بر اساس ماده ۹۹ قانون تجارت جهت سهامداران الزامی می باشد.

هیتت مدیره -شرکت داروسازی دکتر عبیدی (سهامی عام)

نحوه حضور در مجمع (حضور ی الکترونیکی):
با عنایت به ماده ۹۹ لایحه اصلاحیه قسمتی از قانون تجارت سهامدارانی که مایل به شرکت در جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام به صورت حضوری هستند می‌توانند جهت دریافت برگه ورود به جلسه مجمع در روز شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۱/۲۹ از ساعت ۰۹:۰۰ الی ۱۵:۰۰ با در دست داشتن مدارک مالکیت سهام و کارت شناسایی معتبر و یا وکالتنامه معتبر از طرف صاحبان سهام به آدرس شرکت واقع در کیلومتر ۸ جاده مخصوص کرج، شهرک استقلال، بلوار دکتر عبیدی، پلاک ۷۲ مراجعه نمایند. در اجرای ابلاغیه شماره ۱۲۴/۱۳۸۴۴۱ مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۱۰ سازمان بورس و اوراق بهادار، از سهامداران محترمی که تمایل دارند بصورت مجازی در مجمع شرکت کنند دعوت به عمل می‌آید جهت مشاهده و طرح سوالات به تارنما <https://dima.csdiran.ir> مراجعه نمایند. لذا خواهشمند است با ثبت نام و احراز هویت در سامانه سجام، این شرکت را در برگزاری مجمع عمومی و رای گیری الکترونیکی یاری فرمایید. ضمناً راهنمای نحوه حضور و رای دهی در مجمع الکترونیکی در سامانه کدال بارگذاری گردیده است.

دستور جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه:

- استماع گزارش هیئت مدیره و گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت در

برگزارکننده و فراهم کننده زیرساخت الکترونیکی: شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (سمات)